

CINEMA A MALLORCA, CINEMA MALLORQUÍ, CINEMA EN CATALÀ...

El Teatre Municipal de Palma ha presentat, a la fi, un esborrany de programa. M'ha cridat l'atenció la inclusió d'una sèrie de pel·lícules doblades al català, fet ben inhabitual en els circuits comercials de la ciutat. Simultàniament, he observat que aquests darrers mesos, tot coincidint amb l'allau de festes patronals, fires i firones, han estat molts els municipis mallorquins que han pogut veure *El secreto de La Pedriza*, peça arqueològica del cinema mut produït a Mallorca i feliçment recuperada fa pocs anys, en un dels pocs casos que una iniciativa particular ha tengut algun suport institucional, en matèria de cinema.

Tot això em duia a demanar-me quin tràgic destí determina que el cinema no hagi reeixit, ni com a art ni com a indústria, a casa nostra. Ja és ben cert, com em recordava l'amic estudiós, J. A. Mendiola, que en puritat no es pot parlar de cinema mallorquí —ni català, ni basc, ni tan sols espanyol o americà— més enllà de les subvencions, en uns casos, o de l'aportació econòmica en la fórmula que sigui, en altres. Tot i això, fins i tot des d'aquesta perspectiva també es fa difícil parlar de cinema mallorquí perquè mai les institucions públiques han volgut gastar ni cinc cèntims en aquestes qüestions.

Quan l'any que ve —que ja és aquí— es commemori el centenari de l'aparició en públic de l'invent

dels germans Lumière —que per aquestes contrades, altre cop, cap institució sembla recordar i només "Sa Nostra" n'ha programat la celebració en tot un seguit d'actes i iniciatives—, potser serà el moment de repassar i revisar la (pressumpta) història del cinema a Mallorca, per tal de conèixer si va més enllà de *Bahía de Palma*, *Bearn* o *La senyora*, que res tenen a veure amb el que podríem entendre com a cinema mallorquí.

Hi ha un element, en tota aquesta qüestió, que es dona a Mallorca, com a als altres països amb llengua pròpia minoritària i minoritzada, com és l'important paper que els mitjans àudio-visuals de masses poden jugar a favor —però també en contra— d'un procés de normalització (recuperació) lingüística. Atès l'inventat costum del nostre Govern, de desentendre's de tot allò que tenguí a veure amb el cinema (no crec que hi hagi cap altra comunitat que hagi muntat una Filmoteca per a deixar-la morir al cap de només un any; però també un Centre Dramàtic), no cal esperar-ne ja massa iniciatives. Però alguna cosa ja es podria fer.

Per exemple, aprofitar les iniciatives de la Generalitat de Catalunya, que des de fa un parell d'anys, ha arribat a acords, no només amb productors, sinó sobretot amb distribuïdors i exhibidors de cinema, per tal de reforçar la presència a les cartelleres de versions catalanes dels films d'estrena. No estaria de més, encara que només fos de cara a la normalització lingüística, que les autoritats autonòmiques de les Balears aprofitassin l'existència de les pel·lícules ja doblades, i adoptassin alguna iniciativa semblant a la que els seus col·legues catalans van prendre per aconseguir que es veiessin als cinemes de les illes. Si fos que els interessa gens ni mica —ja que no el cinema— la normalització del català a casa nostra.

JOSEP J. ROSSELLÓ

FOTOGRAMA DE BEARN